

SFORAE

Sport for All and the Environment

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

ZELENÉ SMERNICE

Ako uskutočniť
udržateľné
športové podujatie

máj 2022

recal
FUNDACJA NA RZECZ ODZYSKU
OPAKOWAŃ ALUMINIOWYCH

LSFP
LATVIJAS SPORTA FEDERĀCIJU PADOME

Obsah:

Tím/Myšlienka	3
Úvod	4
Recyklácia	4
Potravinový odpad	5
Doprava	6
Spoločné zdieľanie	7
„Zelené“ pravidlá	7
Dobrovoľníctvo	7
Energia	8
Voda	8
Hluk	9
Kvalita ovzdušia	9
Uhlíková stopa a kompenzácia	9
Certifikácie	10
Iné	11
Zhrnutie	11
Odmietnutie zodpovednosti/Prehlásenie	11

Dané odporúčania sú spoločným dielom partnerov projektu „Šport pre všetkých a životné prostredie“ (SforAE), ktorý je spolufinancovaný programom „Erasmus+ Šport“ Malé partnerstvo pre spoluprácu (referenčné číslo: 622949-EPP-1-2020-1-PL-SPO-SSCP).

Webová stránka projektu: www.sforae.eu. Tieto odporúčania vznikli v rámci tímovej práce, ktorá sa oficiálne začala 29-30. marca 2022 na úvodnom stretnutí SforAE, ktoré sa konalo vo Varšave (Poľsko).

Tím/Myšlienka

- Anita Brzeska – Nadácia pre obnovu hliníkových obalov RECAL
- dr Grzegorz Botwina – Inštitút pre riadenie športu a Varšavská Univerzita
- Pavlina Hadova – Asociácia športu pre všetkých SR
- dr Jan Holko – Asociácia športu pre všetkých SR
- Artur Łobocki – Nadácia pre obnovu hliníkových obalov RECAL
- Gabriela Machová – Česká asociácia športu pre všetkých
- Radka Mothejzíkova – Česká asociácia športu pre všetkých
- Ronalds Režais – Rada lotyšských športových federácií
- Aleksandra Švalkovska – Rada lotyšských športových federácií
- Paweł Wiśnioch – Nadácia pre obnovu hliníkových obalov RECAL
- Jacek Wodziszlawski – Nadácia pre obnovu hliníkových obalov RECAL

Základnou myšlienkou projektu »Šport pre všetkých a životné prostredie« (SforAE) je zvýšenie povedomia o prínosoch plynúcich z ekologického spôsobu správania sa v športe pre všetkých. Jeho cieľom je environmentálne vzdelávanie prostredníctvom športu a podpory športu v bezpečnom a čistom životnom prostredí. Základným princípom je šíriť odkaz, že fyzická aktivita udržuje ľudstvo v zdravej a dobrej kondícii a predlžuje život jednotlivcov, pričom ochrana prírodných zdrojov je kľúčová pre zachovanie krásy a dobrého stavu životného prostredia pre budúce generácie. Táto paralela je základom projektu SforAE. Zahŕňa 4 partnerov zo 4 krajín:

- Asociácia športu pre všetkých Slovenskej republiky (Slovensko)
- Česká asociace Sport pro všechny, z. s. (Česká republika)
- Fundacja na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL (Nadácia pre obnovu hliníkových obalov RECAL, Poľsko)
- Latvijas Sporta federāciju padome (Rada lotyšských športovních federácií, Lotyšsko)

Okrem samotného vzdelávania je cieľom založenie pevných základov spolupráce medzi partnermi za účelom vytvoriť pre nich synergický efekt. Projekt pokrýva výmenu skúseností a spoločný vývoj smerníc pre ekologicky udržateľné športové podujatia. Taktiež zahŕňa zorganizovanie 4 vzorových podujatí (jedno v každej partnerskej krajine projektu) a podporu prostredníctvom propagačných materiálov vo forme bezplatných plechoviek s izotonickými nápojmi pre približne 120 rozličných športových podujatí. Tieto podujatia musia byť organizované pre životné prostredie udržateľným spôsobom, vrátane zberu a recyklácie prázdnych použitých plechoviek. Izotonické nápoje vyrobila a darovala spoločnosť Krynica Vitamin, výrobca nealkoholických a nízkoalkoholických nápojov pre značky a obchodné reťazce.

Úvod

Najdôležitejšími výzvami, ktorým organizátori športových podujatí čelia, sú samozrejme tie súvisiace so snahou o vysokú úroveň športového zápolenia a starostlivosť o plynulý priebeh príprav, ako aj priebeh samotného podujatia. Zoznam očakávaní, ktoré sa dnes na organizáciu športových podujatí kladú, je bezpochyby obsiahlejší, a táto publikácia sa pokúša inšpirovať ľudí, ktorí sú zodpovední za ich priebeh, aby zväzili zníženie ich dopadu na životné prostredie. Do úvahy treba vziať fakt, že mnohé z návrhov nie sú finančne nákladné, niektoré sú dokonca bez akýchkoľvek dodatočných nákladov.

Autori tejto publikácie sa počas jej prípravy pohrávali s myšlienkou, že mnohé v súčasnosti pestované športové disciplíny si vyžadujú zdravé a čisté životné prostredie. Z praktických dôvodov bola táto myšlienka rozdelená do viacerých tematických okruhov, aby sa tým čitateľovi uľahčila práca s dokumentom. Je potrebné pripomenúť, že pri príprave vášho športového podujatia aj čiastočná implementácia našich odporúčaní priaznivo zníži dopad na životné prostredie. V prípade ich využitia nezabudnite o tom zreteľne a jasne informovať účastníkov a fanúšikov podujatia. Niet žiadnych pochyb, že vaša práca bude ocenená!

Recyklácia

V praxi musí každé, čo i len najmenšie podujatie, čeliť skutočnosti vzniku odpadu a problému jeho spracovania. Nezabudnite, že najlepší odpad je ten, ktorý vôbec nevznikne. Každopádne, ak sa rozhodnete poskytnúť účastníkom rozličné výrobky/materiály, porozmyšľajte o objednaní vecí, ktoré sa ľahko recyklujú (viď kapitola „Zelené“ pravidlá, strana 7), aby ste sa vyhli najhoršej možnosti – skládkovaniu odpadu. Pri príprave tejto kapitoly sme sa riadili pravidlami: „Nech je miesto pri vašom odchode také, ako ste ho našli“ a „Čo ste si zo sebou priniesli, mali by ste si tiež so sebou odnieť“. Nabádate účastníkov, aby recyklovali všetok odpad (ktorý vznikol počas podujatia) až do jeho ukončenia, aby sa minimalizovalo riziko znečistenia ostatných oblastí.

Toto sú aktivity, ktoré vám môžu pomôcť k zníženiu množstva odpadu, ktorý vznikne počas podujatia, a pri jeho následnej recyklácii:

- Pri kúpe materiálov na svoje podujatie sa uistite, že tovar je balený len v nevyhnutných obaloch, ktoré sú následne recyklovateľné. Uprednostnite trvácne materiály, ktoré sú jednoducho a opakovane recyklovateľné.
- Od správy miesta konania podujatia si vyžiadajte recyklačné nádoby na odpad, aby ste zabezpečili separovanie odpadu hneď pri jeho tvorbe a znížili množstvo skládkového odpadu.
- Začleňte účastníkov do procesu znižovania množstva odpadu prostredníctvom propagácie zvyšovania environmentálneho povedomia a informovania o dostupných formách recyklácie.
- Ubezpečte sa, že akýkoľvek odpad bude separovaný hneď pri jeho vzniku za účelom následnej recyklácie. Viditeľne umiestnite príslušné nádoby na separovaný odpad. Uistite sa, že separovaný zber odpadu prebieha po celú dobu trvania projektu.
- Aj je vo vašej krajine zavedený systém zálohovania, dbajte na dodržiavanie jeho pravidiel (napr. obaly nekrčte a vráťte ich nepoškodené, aby boli čiarové kódy EAN alebo QR čitateľné).
- Na celej ploche miesta konania podujatia používajte vhodné recyklačné nádoby, centrálné umiestnené, ľahko dostupné a jasne označené.

- Využívajte sociálne médiá, aby ste podporili a propagovali účastníkov, ktorí budú napomáhať environmentálnym aktivitám (napr. na ich ocenenie zabezpečte stánok na vyhotovovanie fotografií namiesto rozdávania malých darčiekov, ktoré sa následne môžu stať rýchlo odpadom).
- Pri nákupe uprednostnite recyklovateľné a už recyklované výrobky. Hmotnosť obalových materiálov je tiež dôležitá.
- Minimalizujte používanie papiera a maximalizujte možnosť opätovného použitia akýchkoľvek informačných materiálov.
- Namiesto letákov môžete viditeľne umiestniť QR kód, aby ste účastníkom umožnili prístup k dôležitým informáciám.
- Pred tlačou dokumentov verifikujte počet účastníkov podujatia, aby sa predišlo vzniku prebytku.
- Dbajte o vyprázdňovanie toaliet a šetrenie papierových utierok.

Praktický príklad: za účelom čo najlepšej realizácie projektu SforAE partneri ponúkajú účastníkom športových podujatí v plechovkách balené izotonické nápoje. Tieto plechovky sa rozdeľujú bezplatne ale len tým, ktorí po ich vypití použijú dodané vrecia a smetné nádoby na okamžitú separáciu vzniknutého odpadu v prípade zberu prázdnych hliníkových plechoviek. Taktiež poskytujeme propagačné banery, ktoré nabádajú k recyklácii odpadu. Hliníkové plechovky vyzbierané počas všetkých podporených športových podujatí sa veľmi jednoducho recyklujú a všetky vyzbierané plechovky musia byť dodané k recyklácii, čo je v prípade hliníka možné časovo neobmedzene bez straty jeho kvality. Toto sa nazýva: Trvalý materiál.

Potravinový odpad

Téma tvorby odpadov popísaná v predchádzajúcej časti tiež zahŕňa jednu konkrétnu záležitosť, o ktorej sme sa rozhodli diskutovať oddelene, vzhľadom na jej mimoriadne veľký vplyv na životné prostredie. Problém plytvania jedlom je tiež veľkou výzvou pre každého organizátora športového podujatia. Nezabudnite, že samotné balenie tvorí len malú časť »environmentálnej záťaže« samotného výrobku. Nepochybne najväčším vplyvom na životné prostredie je obsah balenia, čo sa obzvlášť týka potravín, ktoré si vyžadujú nielen veľký priestor, ale tiež nesmierne množstvo energie spotrebovanej na pestovanie, zber, prípravu a samozrejme prepravu.

Odporúčania, ako znížiť ničenie a plytvanie potravinami:

- Vyhľadávajte výrobky šetrné k životnému prostrediu, ktoré sú lokálne vyrábané. Pokiaľ je to možné, potraviny by mali byť organického pôvodu, pochádzajúce z miestnych zdrojov a zložené zo sezónnych surovín. Tiež sa uistite, že dané výrobky pochádzajú z trvalo udržateľných zdrojov.
- Minimalizujte potravinový odpad prípravou alebo objednávaním len potrebného množstva jedla a nadviazaním spolupráce s potravinovými bankami, prípadne kompostovacími subjektami. Na vhodných miestach zabezpečte recyklačné a kompostovacie nádoby.
- Zabezpečte potraviny s recyklovateľnou a ľahkou váhou obalu.
- Ubezpečte sa, že nádoby na recykláciu a odpadkové koše sú umiestnené v blízkosti miest na výdaj potravín a jedla.
- Vezmite do úvahy, aký spôsob podávania jedla je spojený s najmenším množstvom odpadu – bufetový systém, stoly, à la carte reštaurácia.
- Používajte vhodné množstvo jedla a vody pre jednotlivých účastníkov – odlišné jednotkové normy pre deti a dospelých, rozdielne v teplom a chladnom období, rôzne pre množstvo jednotlivých typov telesných aktivít.
- Zabezpečte, aby ste mali k dispozícii rôzne druhy jedla vhodné pre jednotlivé druhy stravovania a dietetické programy (napr. vegánske a vegetariánske) a bez chemických prísad, nakoľko tieto sú zvyčajne šetrnejšie k životnému prostrediu.
- Aj keď nenesiete zodpovednosť za jedlo podávané počas podujatia (toto je zabezpečované externými subjektami), môžete vplývať na ostatných za účelom implementácie vyššie uvedených odporúčaní. Dokonca môžete sformulovať špeciálne pravidlá pre externých/interných dodávateľov jedla (s dodatočnými pravidlami, ako napríklad zákaz podávania jedla na plastovom riade).

Praktický príklad: Pri organizovaní športového podujatia si preverte možnosť prevozu neskonsumovaného jedla a nápojov (s krátkou trvanlivosťou) ľuďom v núdzi, napríklad do miestnej potravinovej banky vo vašom okolí. Je potrebné vopred si túto možnosť overiť, aby ste boli pripravení v prípade, ak by táto možnosť nastala. Kompostovanie jedla je jeho definitívne znehodnotenie, preto túto možnosť považujte za krajné riešenie.

Doprava

Je ťažké predstaviť si čo i len malé športové podujatie, ktorého účastníci nepotrebujú použiť žiadnu formu dopravy. Toto sa týka nielen športovcov, ale aj dopravy fanúšikov a prepravu potrebného vybavenia. Cestovanie na menšie či väčšie vzdialenosti je súčasťou mnohých športových disciplín, pričom často priamo vystihujú ich charakter. Príprava a organizácia športového podujatia si tiež vyžaduje rýchlu a efektívnu prepravu. Toto je dôvod, prečo sme tejto problematike venovali osobitnú pozornosť, a nájdete tu najväčší počet príkladov, o ktoré sme sa rozhodli sa s vami podeliť.

Možné činnosti súvisiace s dopravou a mobilitou:

- Pri organizovaní podujatia je potrebné využívať dopravné prostriedky s nízkou uhlíkovou stopou.
- Zvoľte miesto konania podujatia tak, aby bolo jednoducho dostupné verejnou dopravou.
- Podporte účastníkov podujatia, aby využili pešiu chôdzu alebo použili alternatívne spôsoby dopravy, aby sa tým znížili emisie uhlíka a znečistenie ovzdušia. Označte ďalšie trasy, ktoré vedú na miesto konania podujatia, ako napríklad cyklistické chodníky, aby ste povzbudili ľudí prísť na podujatie na bicykli, kolieskových korčuľach alebo kolobežkou.
- V prípade podujatí, kde je nevyhnutná preprava dopravnými prostriedkami, podporte zdieľanie vozidiel viacerými osobami. Propagujte to napr. prostredníctvom sociálnych sietí. Prípadne za týmto účelom môžete vyvinúť špeciálny nástroj (alebo použiť už existujúci).
- Ponúknite dostupné formy verejnej dopravy. Požiadajte svoju samosprávu o spoluprácu pri minimalizovaní znečistenia tým, že účastníkom umožní využiť dopravu zadarmo.
- Používajte kyvadlové vozidlá s nízkymi emisiami, bicykle, hybridné autá atď.
- Vyberte udržateľné a sociálne zodpovedné ubytovanie v blízkosti miesta konania podujatia.
- Letecká doprava zanecháva najväčšiu uhlíkovú stopu a preto, ak je to možné, zvážte alternatívny spôsob dopravy.
- Cestovanie vlakmi a autobusmi je spojené s nižšími emisiami škodlivých látok a stanice sú centrálné lokalizované, čo znižuje následnú potrebu presunu taxíkmi.
- Zájemci o podujatie by mali byť informovaní o dostupných spojoch verejnej dopravy prostredníctvom informácií o mapách a trasách autobusových spojov alebo liniek metra. Taktiež je potrebné zabezpečiť vhodné spôsoby dopravy pre zdravotne znevýhodnených.
- Účastníkom podujatia je potrebné odporučiť použitie jedného auta viacerými osobami.
- Zabezpečenie parkovacích miest by malo predstavovať čo najmenší zásah do prirodzeného prostredia. Parkovanie by nemalo byť dovolené na trávnatých plochách alebo miestach pokrytých vegetáciou, a to ani v oblastiach mimo chránených území.
- V oblastiach s voľne žijúcou zverou by sme sa mali pohybovať výlučne na vyznačených chodníkoch a v prípade stojí za úvahu tieto oblasti oddeliť a zabezpečiť.
- Zabezpečte špeciálne odmeny pre tých cestujúcich, ktorí použili najekologickejší spôsob dopravy (príchod na bicykli/pešo).
- Parkovanie bicyklov sprístupnite vo vnútri miesta konania podujatia (bicyklom vstup povolený, autám nie).
- Pripravte informácie o obmedzení áut pre sponzorov/poskytovateľov služieb (povolené je len 1 auto pre jednu spoločnosť) a parkovanie len pre účastníkov, ktorý príši plne obsadeným vozidlom.
- Pri on-line registrácii účastníkov sa pýtajte, aký druh dopravy plánujú zvoliť na príchod.
- Pri preprave tovaru na miesto konania sa snažte využiť čo najviac priestoru (tak plné auto, ako je to s ohľadom na bezpečnosť možné).

Praktický príklad: Priemerný automobil pri spálení každého jedného litra benzínu vyprodukuje približne 2,5 kg oxidu uhličitého (CO₂), zatiaľ čo okolo 3 kg splodín CO₂ vznikne pri spaľovaní nafty. V prípade áut poháňaných plynom sú emisie „len“ asi 1,5 kg CO₂ na každý liter spaľeného plynu.

Spoločné zdieľanie

Meniace sa a vznikajúce obchodné modely nám poskytujú príležitosť, aby sme uskutočnili mnoho rozličných rozhodnutí. V Európe čoraz populárnejší model zodpovednej uvedomelej spotreby je spoločné alebo dočasné využívanie vysoko špecializovaných tovarov a služieb. Nepotrebuje napríklad kúpiť prístroj na meranie času, aby účastníci vášho športového podujatia poznali svoje presné časy.

Táto záležitosť sa týka možnosti obmedziť dopady vplyvu množstva jednotlivcov na životné prostredie prostredníctvom spolupráce alebo využitím požičovne rôznych produktov.

- Napríklad obmedzenie dlhého času stráveného v aute cestou na podujatie v prospech iných kombinovaných spôsobov dopravy a prenájmu vozidla v mieste konania podujatia.
- Prenájom alebo spoločné použitie rôznych druhov vybavenia/tovaru/nástrojov.
- Pokúste sa využiť už existujúcu infraštruktúru a zdroje.
- Pokúste sa opakovane použiť komerčné materiály a banery (zakaždým môžete použiť iné logo vo forme nálepky/etikety).

Praktický príklad: Pre správnu realizáciu projektu SforAE sa partneri rozhodli spolupracovať s dobre známu celoeurópskou kampaňou Každá plechovka sa počíta / Every Can Counts. Táto poskytuje hotové smernice nielen pre rozličné grafické návrhy materiálov, ale zásadne nám pomáha pri zbere prázdnych hliníkových plechoviek od izotonických nápojov, ktoré boli distribuované pre účastníkov športového podujatia.

„Zelené“ pravidlá

Téma „zeleného“ verejného obstarávania je záležitosťou, ktorá si môže nájsť uplatnenie nielen v oblasti verejnej správy. Stále viac spoločností a organizácií pri výbere z ponuky množstva tovarov a služieb prihliada aj na ekologické aspekty.

Návrh rôznych pro-environmentálnych kritérií, ktoré môžu byť využité pri realizácii verejného obstarávania.

- Uistite sa, že je vaša komunikácia v súlade s vašim udržateľným odkazom a to tým, že sa vyhnete zbytočnému použitiu papiera, letákov, poštových zásielok atď.
- Používajte výrobky/ovarov vyrobené z recyklovaných materiálov a tie, ktoré sú jednoducho recyklovateľné.
- Do tlačiarne či na toaletách tiež môžete použiť recyklovaný papier.

Praktický príklad: V projekte SforAE sme použili hliníkové plechovky na distribúciu izotonických nápojov, pretože vieme, že tento materiál je trvalý a 75% doteraz vyrobeného hliníka je stále v obehu, používaný v rôznych formách. V prípade objednávaní produktov vyrobených z trvalých materiálov si môžete byť istí, že niektoré z nich sú vyrobené z recyklovaných materiálov a môžu byť následne jednoducho recyklované bez straty kvality.

Dobrovoľníctvo

Dobrovoľníci sú často veľmi cennou podporou podujatia, pričom dobrovoľníctvo ako také znamená skutočný záväzok smerom k projektu a podpore jeho cieľov. Týmto sa stáva jednou z najdôležitejších súčastí „zelených“ ekologických podujatí.

Návrhy ako zapojiť ľudí, ktorí nie sú súčasťou projektu, do aktivít súvisiacich s recykláciou (napr.: rodičia a priatelia účastníkov podujatia alebo pozorovatelia).

- Podporte divákov a sprievodné osoby, aby vám pomohli s rozličnými záležitosťami, ktoré sú jednoducho vykonateľné, napr.: organizačné služby, zber odpadu, distribúcia informácií, príprava občerstvenia atď.
- Využite možnosť zapojiť miestnych dobrovoľníkov, dajte im prácu, motivujte ich.

- Zapojte viac ľudí, napr. použitím sloganov na baneroch: „nenechajte babičku doma“, „prived'te so sebou ešte jedného človeka“.
- Miestne školy môžu mať záujem o dobrovoľníctvo, keďže obvykle majú vyučujúceho, ktorý je zodpovedný za tento druh aktivít.

Praktický príklad: V niektorých firmách prebiehajú dobrovoľnícke programy, ktoré nesú odkaz, že prostredníctvom spolupráce s jedným subjektom môžete získať niekoľko, dokonca niekoľko desiatok viac dobrovoľníkov naraz.

Energia

Otázka energie sa dotýka každej, aj tej najmenšej sféry nášho života. Nezabudnite, že v praxi nie je možné uskutočniť športové podujatie bez energie. Každopádne vždy viete nájsť oblasti, kde sa dá spotreba energie, ak sa chce, znížiť.

Riešenia, ktoré vedú k zníženiu spotreby energie alebo k využívaniu obnoviteľných zdrojov energie.

- Zistite, či je v mieste konania možné využiť prirodzené svetlo a vetranie.
- V prípade, že je nutné použiť umelé osvetlenie, ubezpečte sa, že je energeticky efektívne.
- Minimalizujte registračný formulár alebo použite elektronickú registráciu.
- Ak je v danej oblasti dostupná, využívajte prírodné zdroje energie.
- Ak sa vaše podujatie koná pod holým nebom, obráťte sa na hostiteľské mesto alebo komunitu s otázkou, aká je ich politika ohľadne nakladania s odpadom a znížovania spotreby energie.
- V prípade zakladania ohňa v na otvorenom priestranstve: zabezpečte potrebné bezpečnostné opatrenia.
- Poskytnite solárne batérie pre laptopy alebo mobilné telefóny. Prípadne by ste mohli zabezpečiť bezplatnú nabíjaciu stanicu pre automobily.
- Ak je nevyhnutný generátor, zvolte adekvátnu veľkosť.
- Počas trvania podujatia sa pokúste používať alternatívne zdroje energie. Dokonca môžete získavať energiu, napr. z bicyklov.
- Podujatie organizujte počas dňa.

Praktický príklad: keď sa rozhodujete, kde zorganizujete svoje športové podujatie, preverte možnosti využitia „pasívnych“ architektonických riešení. Majte na pamäti, že energeticky najefektívnejšie podujatia sa môžu ukázať tie pod holým nebom.

Voda

Existuje veľa športových disciplín, ktoré nie je možné vykonávať bez kvalitnej vody. Na druhej strane, v mnohých regiónoch sú s jej dodávkami problémy. Uistite sa, že vaše športové podujatie racionálnym spôsobom využíva tak vzácny zdroj, akým je voda, špeciálne tá pitná.

Zredukujte negatívny dopad na vodné zdroje, a to:

- Racionálnym využitím vody a elimináciou jej plytvania.
- Podporte delegátov, aby šetrili vodu, a to oznámeniami na toaletách v mieste konania podujatia
- Pripravte návrhy, ako znížiť spotrebu vody.
- Zabezpečte vhodný objem dávky vody.
- Ak je to možné zabezpečte, aby sa do vody počas podujatia nedostávali žiadne chemikálie (krémy na opaľovanie, hrejivé krémy).
- V prípade, že sa jedná o podujatie priamo spojené s vodou, upriamte pozornosť na zdôraznenie významu miesta konania podujatia a jeho bohatstva, a tiež na spôsoby šetrenia vody. Berte ohľad na rybárske oblasti.
- Skontrolujte potrubie a kohútiky, či nekvapkajú.
- Nič nevhadzujte do vody.
- V prípade, ak je to možné, využívajte dažďovú vodu.

Praktický príklad: Účastníkom projektu SforAE ponúkame vysoko kvalitné izotonické nápoje v plechovkách. Tento nápoj účastníkov hydratuje, zatiaľ čo prázdne alumíniové plechovky slúžia ako pomôcka na osvetu v oblasti recyklácie – okamžite sa zbierajú a posielajú na recykláciu.

Hluk

V mnohých prípadoch nie sú priaznivci podujatia schopní udržať svoje emócie pod kontrolou a ventilujú ich v podobe hluku. Pri formulovaní našich odporúčaní v tejto oblasti sme sa riadili potrebou nerušiť životné prostredie neprimeraným hlukom, hlavne v prírodných oblastiach mimoriadneho významu.

Príklady, ako znížiť množstvo hluku emitovaného v neprospech životného prostredia.

- Myslite na množstvo hluku, ktorý vyprodukuje. Uistite sa, že účastníci podujatia sú si vedomí vplyvu hluku na životné prostredie a vedia, ako ho znížiť.
- Neodpaľujte ohňostroje.
- V blízkosti miest prírodného významu uprednostnite umiernené dávky hluku namiesto hromadného pokriku.
- Pokúste sa vytvoriť "chvilu ticha" (alebo chvíľu zníženej hlasitosti hudby) počas trvania podujatia.
- Podujatie ukončite skôr počas dňa, aby ste zabezpečili pokojný večer.
- Upozornite ľudí na ich vlastný hluk pomocou informačnej kampane, ktorá ukáže niekoľko praktických príkladov ako hlučné môžu byť podujatia a aké sú ich environmentálne dopady.

Praktický príklad: Zvyčajne pracujeme v rozmedzí zvukovej frekvencie 40–70 dB, úroveň hluku 90 dB zodpovedá úrovni intenzívnej cestnej premávky, a 140 dB korešponduje so štartom bojovej stíhačky. WHO (World Health Organization/Svetová zdravotnícka organizácia) odporúča 50 dB ako maximálnu úroveň environmentálneho hluku počas dňa.

Kvalita ovzdušia

Vzduch, podobne ako voda, je jedným z elementov aktívne využívaných pri rozličných športoch. Bohužiaľ je jeho kvalita na niektorých miestach/v istých obdobiach mimoriadne nízka.

Riešenia, ako znížiť emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia počas prípravy a v priebehu konania a tiež ako zabezpečiť vysokú kvalitu vzduchu v interiéri (hlavne čerstvého vzduchu):

- Pre vnútorné vybavenie a stavebné materiály by sa mali používať výlučne materiály, ktoré neobsahujú alebo neuvolňujú bioakumulatívne a/alebo toxické substancie.
- Požadujte miestnosti s oknami, ktoré sa dajú otvárať kvôli vetraniu a prirodzenému osvetleniu.
- Pokúste sa zabezpečiť čo najviac prísunu čerstvého vzduchu.
- Pokúste sa vybrať/využiť pasívne budovy.
- Snažte sa vyhnúť dieselovým elektrickým generátorom, nakoľko tieto produkujú vysokú úroveň znečistenia.
- V prípade potreby vytvorte špeciálne fajčiarske zóny.

Praktický príklad: Na území celej Európskej únie sa prevádzkujú meracie stanice na kontrolu kvality okolitého ovzdušia. Ich výsledky sú zvyčajne dostupné online. Skontrolujte kvalitu ovzdušia v okolí miesta konania vášho podujatia a informujte o nej jeho účastníkov a fanúšikov.

Uhlíková stopa a kompenzácia

„Uhlíková stopa“ je pomerne komplexná metóda, ktorá umožňuje meranie vplyvu vášho športového podujatia z hľadiska množstva emisií CO₂. Nezabudnite, že aj keď je táto metóda mimoriadne presná, bez ohľadu na to, či sa to pokúsite zmerať, vždy máte možnosť premyslieť si environmentálnu kompenzáciu.

Spôsoby merania a znižovania emisií oxidu uhličitého spojeného s organizáciou podujatia. Čo neviete zredukovať, musíte sa pokúsiť kompenzovať.

- Zistite, či miesto konania podujatia môže poskytnúť možnosť kompenzácie emisií CO₂ počas podujatia zakúpením obnoviteľnej energie.

- Vypočítajte veľkosť uhlíkovej stopy podujatia. Váš výpočet by mal zahŕňať všetko, čo môžete očakávať (prepravu materiálov, zamestnancov a vybavenia, množstvo spotrebovanej energie počas podujatia atď.).
- Nakúpte certifikáty obnoviteľnej energie, aby ste kompenzovali množstvo emisií spojené s organizáciou podujatia.
- Po ukončení podujatia zanechajte miesto konania podujatia a okolité zelené plochy v stave, v akom boli pred začatím podujatia.
- Používajte k životnému prostrediu ohľaduplné vybavenie (športové a iné).
- V rámci kompenzácie môžete distribuovať sadenice stromov, ktoré si účastníci vysadia doma, ako odmenu.
- Propagujte ekologický prístup k veci.

Praktický príklad: Pokúste sa kompenzovať vplyv dopadu oxidu uhličitého vyprodukovaného počas vášho športového podujatia. Nápad zasadiť strom je veľmi jednoduchý, ale môžete premýšľať o znižovaní spotreby energie v iných intenciách a relokovať tak spotrebu energie prostredníctvom svojho podujatia. Nulový emisný štandard je odporúčaný cieľ.

Certifikácie

Jedná sa hlavne o rôzne športové certifikáty. Existujú tiež špeciálne certifikačné systémy pre zelené podujatia. Britský štandard BSI 8901 sa priamo nevzťahuje na športové podujatia, ale umožňuje komplexne vyhodnotiť podujatie z hľadiska dopadu na životné prostredie.

- Použité riešenia dostupné v sekcii „Public domain/Verejná doména“. Bez potreby dodatočných finančných výdavkov môžete používať obrázky, mapy a ostatné bezplatné riešenia, ktoré boli vyvinuté v mene verejného dobra.

Praktický príklad: Kvalifikačný systém „ABOVE THE BAR®“ je predovšetkým určený na rozvoj profesionálnej úrovne podujatí voľnočasového športu a iných podujatí, garantujúc pritom náležitú kvalitu s cieľom zabezpečiť, aby účastníci podujatí trávili svoj voľný čas v dobre organizovaných podmienkach: tak aby kvalifikácia „ABOVE THE BAR®“ pre nich bola zárukou vysokej kvality.

Iné

Vieme, že odporúčania ktoré ponúkame, neprinášajú kompletne vyčerpávajúci zoznam riešení, ktoré by ste mohli použiť počas svojho športového podujatia. Počas seminára, na ktorom boli tieto odporúčania pripravované, sme sformulovali niekoľko ďalších príkladov, ktorým sa návrhy na predchádzajúcich stranách tejto publikácie nevenovali. Dovoľte nám na záver sa s vami podeliť o niekoľko návrhov, ktoré, ako dúfame, doplnia už načrtnutý model moderného a environmentálne udržateľného športového podujatia.

- Všeobecným pravidlom je použiť čo najmenej zdrojov.
- Zavedenie vzdelávacích prvkov: výrobky, ktoré učia o environmentálnom vedomí a zvyšovaní povedomia.
- Poukážte na “zelený” environmentálny spôsob myslenia => tiež hravými a kreatívnymi spôsobmi, ktoré vedia zaujať deti.
- Pre administratívne účely: menej plastových zakladačov, dokumenty tlačte na obe strany papiera, aby ste znížili jeho spotrebu, vypínajte zariadenia atď.
- Zdôraznite pozitívny efekt a prínosy toho byť “zelený” (negatívna kampaň nefunguje).
- Ak máte propagačné materiály: premyslite niečo užitočné.
- Ak je to možné, využívajte online aktivity, napr. propagácia na sociálnych sieťach, QR kódy na skenovanie a získavanie informácií.
- Zamyslite sa nad vlastnými meraniami ako „byť zelený“ a monitorovaním vplyvu vášho podujatia na životné prostredie.
- Možno požiadať o podporu samosprávy, keďže obe strany máte spoločný cieľ: zachovať miestnu oblasť bez poškodenia a udržiavať ju ekologicky čistú.

Praktický príklad: V súvislosti s ochranou životného prostredia sa môžu organizovať kvízy a rôzne hry. Počas realizácie projektu SforAE využijeme hry súvisiace s recykláciou a konzultácie s obyvateľmi o pravidlách selektívneho zberu odpadu.

Zhrnutie

Príklady uvedené v tejto príručke majú byť pre vás zdrojom nápadov pri organizovaní podujatia, ktoré bude mať menší negatívny vplyv na životné prostredie. Nezabudnite však, že ani Rím nebol postavený za jeden deň a nemusíme implementovať všetky odporúčania okamžite (hoci by sme to úprimne uvítali). Preto premýšľajte o tom, ktoré z prvkov by mohli byť implementované počas nasledujúceho podujatia. A v tom ďalšom vylepšite svoje ekologické aktivity a rozšírite ich opäť o nejaké nové. Takto postupne bude väčšina našich návrhov určite zrealizovaná. A navyše prechodom na „zelené“ myslenie zaiste narazíte na ďalšie, rovnako sľubné nápady na ochranu životného prostredia. Ako vidíte, byť ekologický neznamena zvýšené náklady na organizáciu podujatia, ale prísť s inovatívnymi riešeniami, ktoré môžu či už z dlhodobého, alebo krátkodobého hľadiska dokonca minimalizovať náklady.

Odmietnutie zodpovednosti/Prehlásenie

Táto publikácia je spoločným dielom partnerov projektu “Šport pre všetkých a životné prostredie” (SforAE), ktorý je spolufinancovaný programom “Erasmus+ Sport” Malé partnerstvo pre spoluprácu (referenčné číslo: 622949-EPP-1-2020-1-PL-SPO-SSCP). Vyjadruje výlučne názory svojich autorov a tak agentúra, ako ani Komisia nenesú žiadnu zodpovednosť za akékoľvek použitie v nej obsiahnutých informácií.

SFORAE.

Sport for All and the Environment

www.sforae.eu